

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Vojtěcha Šimíčka a soudců JUDr. Miluše Doškové a Mgr. Radovana Havelce v právní věci žalobce: **P. B.**, zastoupeného Mgr. Tiborem Stano, advokátem se sídlem Ústecká 704, Tábor, proti žalovanému: **Krajský úřad Jihočeského kraje,** se sídlem U Zimního stadionu 1952/2, České Budějovice, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 20. 1. 2010, č. j. 10 Ca 120/2009 - 30,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá**.

II. Žalovanému **se nepřiznává** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

I. Předmět řízení

[1] Žalobce (dále „stěžovatel“) podal včasnou kasační stížnost proti shora uvedenému rozsudku Krajského soudu v Českých Budějovicích, kterým byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí Krajského úřadu Jihočeského kraje (dále „žalovaný“) ze dne 17. 9. 2009, č. j. KUJCK 28587/2009/ODHS/as. Tímto rozhodnutím žalovaný k odvolání stěžovatele změnil rozhodnutí Městského úřadu Tábor ze dne 27. 7. 2009, č. j. P 498/2009-Pil, kterým byl uznán vinným ze spáchání přestupku proti bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích podle ustanovení § 22 odst. 1 písm. f) bod 5, § 22 odst. 1 písm. l), § 22 odst. 1 písm. d) zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „přestupkový zákon“), čehož se měl dopustit porušením ustanovení § 4 písm. b),

§ 5 odst. 1 písm. f), § 6 odst. 12, a § 6 odst. 8 písm. a), b), c) zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále „zákon o silničním provozu“). Změna rozhodnutí spočívala toliko v opravě chyby v psaní, která byla zjištěna ve výrokové části napadeného rozhodnutí městského úřadu (došlo k opravě chybně uvedeného roku spáchání přestupku), v ostatním žalovaný rozhodnutí městského úřadu potvrdil.

[2] Výše specifikovaných přestupků proti bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích se měl stěžovatel dopustit tím, že dne 10. 3. 2009 v době kolem 20.45 hod v obci Planá nad Lužnicí řídil ve směru jízdy od ulice Stárkovská do ulice B. k domu č. p. x motorové vozidlo (zn. Peugeot 607), a když byl za použití světelného výstražného zařízení modré barvy s nápisem „STOP“ a následně i výstražného zvukového zařízení stavěn hlídkou Policie ČR, vozidlo neprodleně nezastavil a pokračoval v jízdě k domu č. p. x, kde z vozidla vystoupil. Na pozemku u domu č. p. x byl kontrolován hlídkou Policie ČR, nicméně odmítl předložit doklady potřebné k řízení motorového vozidla, k výzvě policistů se odmítl podrobit orientační zkoušce na přítomnost alkoholu, stejně jako odbornému lékařskému vyšetření, k jehož provedení byl vyzván následně, ačkoliv takové vyšetření nebylo spojeno s nebezpečím pro jeho zdraví. Za uvedená jednání byla stěžovateli v souladu s ustanovením § 22 odst. 4 přestupkového zákona uložena pokuta ve výši 25 000 Kč a zákaz činnosti spočívající v řízení motorových vozidel všeho druhu na dobu 14 měsíců.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalovaného

[3] Rozsudek krajského soudu stěžovatel napadá z důvodu vymezeného v ustanovení § 103 odst. 1 písm. b) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), když namítá vady řízení spočívající v tom, že skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, nemá oporu ve spisech nebo je s nimi v rozporu, nebo že při jejím zjišťování byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost, a pro tuto důvodně vytýkanou vadu měl soud napadené rozhodnutí správního orgánu zrušit. Stěžovatel se především domnívá, že napadené rozhodnutí nelze opřít o důkazní situaci, jak byla zjištěna v obou stupních správního řízení.

[4] Podle stěžovatele svědci – policisté nedostatečně zjistili důkazy. S ohledem na místní situaci je prý totiž zcela nepravděpodobné, že by žalobce pronásledovali a použili výstražného majáku a výstražného zvukového zařízení za účelem zastavení vozidla řízeného stěžovatelem. Zcela lze rovněž vyloučit rychlou jízdu stěžovatele, neboť dopravní komunikace je v úseku, který měl stěžovatel zdolat (od restaurace U Machoňů k jeho bydlišti), resp. ve kterém měli policisté stěžovatele pronásledovat, obtížně průjezdná. Z výpovědí policistů není patrné, od kterého okamžiku začali stěžovatele pronásledovat, kdy zahájili kontrolu, resp. že by stěžovatele „vyzvali jménem zákona“.

[5] Stěžovatel namítá, že nebyl jako svědek přizván Z. M., vlastník restaurace U Machoňů, kterého se měli policisté následně dotazovat, co stěžovatel v této restauraci před jízdou konzumoval (mělo se jednat o kávu v případě stěžovatele a 0,2 l vína v případě stěžovatelovy manželky, která do vozidla ke stěžovateli přistoupila). Policisté o tomto úkonu neučinili úřední záznam a ani tuto skutečnost neuvedli ve své výpovědi.

[6] Za účelem prověření svých tvrzení navrhl stěžovatel v řízení před krajským soudem výslech dalších tří svědků, o nichž se po vydání předmětného rozhodnutí dozvěděl. Provedení těchto důkazů však krajský soud zamítl.

[7] Podle stěžovatele policisté v rozporu se zákonem č. 273/2008 Sb., o Policii ČR (dále jen „zákon o policii"), nezajistili důkazní situaci natolik, aby skutkový základ mohl být zjištěn co nejúplněji, a to i z hlediska okolností svědčících ve prospěch stěžovatele.

[8] Vstup policistů na nemovitosti ve vlastnictví stěžovatele považuje stěžovatel za nedůvodný a protiprávní, neboť ustanovení § 40 odst. 2 písm. b) zákona o policii (oprávnění policisty vstoupit bez souhlasu uživatele do obydlí, jiného prostoru nebo na pozemek a provést tam potřebné úkony nebo jiná opatření v případě pronásledování osoby) nemohl být aplikován.

[9] Z uvedených důvodů stěžovatel navrhuje, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

[10] Žalovaný ve svém vyjádření ke kasační stížnosti plně odkazuje na své vyjádření k žalobě a doplňuje, že podklady, na základě kterých věc posuzoval, byly dostačující k vydání rozhodnutí. S napadeným rozsudkem krajského soudu se ztotožňuje.

III. Relevantní informace plynoucí ze spisového materiálu

[11] V úředním záznamu ze dne 10. 3. 2009 je uvedeno, že hlídka Služby dopravní policie Tábor (ve složení nstržm. J. a nstržm. P.) prováděla tohoto dne dohled nad bezpečností silničního provozu v obci Planá nad Lužnicí, v ulici Strkovská. Přibližně ve 20.45 viděla hlídka vycházet z restaurace u Machoňů muže (později identifikován jako stěžovatel) a ženu (stěžovatelova manželka). Muž nastoupil do osobního motorového vozidla zn. Peugeot 607 na místo řidiče a rozjel se směrem k ulici B.. Z důvodu podezření, že stěžovatel je pod vlivem alkoholu, začala policejní hlídka vozidlo pronásledovat. Když stěžovatel asi po 20 metrech zastavil, aby k němu do vozidla nastoupila na místo spolujezdce jeho žena, policejní hlídka ve služebním voze, na kterém bylo v činnosti zvláštní světelné zařízení modré barvy s nápisem „STOP", dojela vozidlo stěžovatele. Ten však nezastavil, s vozidlem zrychlil a po ujetí několika desítek metrů zastavil na pozemní komunikaci u domu č. p. x. Poté stěžovatel i jeho manželka vystoupili z vozidla a utíkali po zahradě k domu.

[12] Hlídka vstoupila na pozemek domu č. p. x, kde stěžovatele dostihla. Stěžovatel byl poté vyzván k předložení dokladů potřebných k vozidlu a pro jeho řízení (řidičský průkaz, osvědčení o registraci vozidla a doklad prokazující pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla) a k podrobení se orientačnímu vyšetření na přítomnost alkoholu v dechu. Stěžovatel oponoval, že je na vlastním pozemku, nic nepředloží a nebude se ničemu podrobovat. Ani po opětovné výzvě nereagoval. Po identifikaci stěžovatele ze strany hlídky Obvodního oddělení policie Sezimovo Ústí (ve složení prap. M. a nprap. P.), která na místo shodou okolností dorazila, bylo upuštěno od dalšího zákroku s tím, že ve věci bude sepsáno oznámení pro podezření ze spáchání přestupku. Policejní hlídka SDP Tábor následně provedla šetření v restauraci U Machoňů, kde bylo zjištěno, že stěžovatel zde měl pouze kávu a dvě minerální vody.

[13] Z úředního záznamu ze dne 10. 4. 2009, který vypracoval prap. M., lze uvést, že po příjezdu do ulice B. hlídka spatřila služební vozidlo policie s rozsvíceným

výstražným světlem modré barvy, v danou chvíli bez použití zvukového zařízení. Po příjezdu na místo se hlídka stala svědkem slovního i fyzického napadání (postrkávání ze schodů) členů hlídky SDP Tábor ze strany stěžovatele. Ten nezměnil své chování ani poté, co byl nprap. P. vyzván ke slušnému chování a ke spolupráci s hlídkou SDP Tábor. Z místa, kde stála hlídka OOP Sezimovo Ústí byl ve vzduchu cítit hospodský nádech cigaret a alkoholu. Manželka stěžovatele, která byla na místě celou dobu přítomna, slovně podporovala manžela.

[14] Se stěžovatelem bylo ze strany Městského úřadu Tábor zahájeno přestupkové řízení. Jak je patrné z protokolu o ústním jednání ze dne 10. 6. 2009, výše uvedený popis události stěžovatel v zásadě nerozporoval. Údajně si však nevšiml, že by byl cestou z restaurace U Machoňů stavěn vozidlem Policie ČR, nevšiml si znamení světelného ani akustického. Výzvám policistů se odmítl podrobit proto, že byl již na svém pozemku, a proto se domnívá, že byl omezen na svých právech. Jako svědci byli předvoláni policisté, kteří měli hlídku (nstržm. J. a nstržm. P.). Jejich výpovědi shodně podporují průběh incidentu, jak byl popsán výše.

V. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[15] Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek krajského soudu v souladu s ustanovením § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s. a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

[16] Nejprve se soud zabýval námitkou nedostatečného zjištění důkazní situace v řízení před správními orgány, resp. nepřihlédnutím krajského soudu k této skutečnosti. Předně je třeba uvést, že stěžovatelova procesní obrana (v kasační stížnosti i ve všech předcházejících řízeních) spočívala v tom, že nedošlo k výslechu vlastníka restaurace U Machoňů a že zákrok policistů byl proveden v rozporu se zákonem, neboť stěžovatel nebyl pronásledován a policisté bezdůvodně vstoupili na jeho pozemek.

[17] Z výpovědi stěžovatele a výslechu zasahujících policistů bylo nepochybně zjištěno, že stěžovatel dne 10. 3. 2009, přibližně ve 20.45 hod., odjížděl svým osobním vozidlem z parkoviště u restaurace U Machoňů; stěžovatel sám uvedl, že z parkovacího místa vyjížděl delší dobu (viz protokol z ústního jednání ze dne 10. 4. 2009). Poté, co ke stěžovateli do vozidla přistoupila jeho manželka, ujel cca 180 m od restaurace a zastavil před svým domem. Na zahradě byl dostižen policisty, kterým na výzvu odmítl předložit doklady, odmítl se podrobit i zkoušce na přítomnost alkoholu. Skutečnost, že byl pronásledován policisty, tzn. že byl pomocí výstražného znamení upozorňován na to, aby zastavil vozidlo, vyplývá z úředního záznamu ze dne 10. 3. 2009 i z výpovědí zasahujících policistů. Zapnuté výstražné světelné znamení na služebním vozidle policistů SDP Tábor potvrdili i policisté OOP Sezimovo Ústí, kteří se na místo dostavili později (právě z toho důvodu, že toto výstražné znamení při výjezdu k jinému zákroku zaznamenali).

[18] V průběhu řízení před správním orgánem prvního stupně nenavrhoval stěžovatel žádné svědky, kteří by mohli potvrdit či vyvrátit, že se policisté pokoušeli zastavit vozidlo stěžovatele pomocí výstražných znamení. V odvolání stěžovatel navrhl toliko výslech vlastníka restaurace U Machoňů, ten ale uvedené události přítomen nebyl. Stěžovatel až v řízení před krajským soudem navrhl výslech dalších tří svědků, o nichž se měl dozvědět až po vydání rozhodnutí o přestupku, a kteří údajně celou záležitost pozorovali. Z odůvodnění napadeného rozsudku krajského soudu vyplývá, že se rozhodl neprovést důkazy výslechem dalších svědků z důvodu jejich nadbytečnosti. Své rozhodnutí řádně odůvodnil (v průběhu správního řízení stěžovatel výslech dalších svědků nenavrhoval,

nelze věřit tvrzení stěžovatele, že se o svědcích dozvěděl až po vydání rozhodnutí žalovaného, viz str. 9 napadeného rozsudku). Uvedené důkazy, které krajský soud neprovedl, nelze považovat za tzv. opomenuté důkazy (k tomu viz nález Ústavního soudu ze dne 8. 12. 2009, sp. zn. I. ÚS 118/09, srov. rovněž rozsudek Nejvyššího právního soudu ze dne 2. 4. 2009, č. j. 7 Azs 25/2009 - 131). Nejvyšší správní soud proto konstatuje, že krajský soud svým rozhodnutím neprovést důkazy spočívající ve výslechu dalších svědků jednal v intencích své zákonné pravomoci posoudit a rozhodnout, které z navržených důkazů provede a které nikoli (§ 52 odst. 1 s. ř. s.).

[19] Stejně jako krajský soud, i Nejvyšší správní soud se ztotožňuje se závěrem, že bylo dostatečným způsobem prokázáno, že stěžovatel svým jednáním naplnil skutkovou podstatu přestupku proti bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích podle § 22 odst. 1 písm. f) bod 5 přestupkového zákona, spočívající v nezastavení vozidla při jeho řízení na signál, který přikazuje vozidlo zastavit nebo na pokyn „stůj“, daný při řízení provozu na pozemních komunikacích osobou oprávněnou k řízení tohoto provozu podle zvláštního právního předpisu (zákona o silničním provozu). Svým jednáním dále naplnil skutkovou podstatu přestupku vymezenou ustanovením § 22 odst. 1 písm. l) přestupkového zákona, neboť porušil ustanovení § 4 písm. b) zákona o silničním provozu, když se neřídil pokyny policisty. Nepředložením dokladů, které měl mít stěžovatel jako řidič motorového vozidla u sebe (viz § 6 odst. 8 zákona o silničním provozu) a nepodrobením se na výzvu policisty vyšetření ke zjištění, zda není ovlivněn alkoholem, stěžovatel porušil ustanovení § 5 odst. 1 písm. f) zákona o silničním provozu, čímž se rovněž [s odkazem na § 22 odst. 1 písm. l) přestupkového zákona] dopustil přestupkového jednání.

[20] Pokud stěžovatel namítá, že v odvolacím řízení nedošlo k jím navrhovanému výslechu vlastníka restaurace U Machoňů, zda stěžovatel v této restauraci požíval alkohol či nikoliv, tato námitka je nedůvodná. Jak zcela správně uvedl žalovaný ve svém rozhodnutí, z charakteru skutkové podstaty přestupku spočívajícím v porušení zákona o silničním provozu nepodrobením se zkoušce na přítomnost alkoholu [§ 5 odst. 1 písm. f) zákona o silničním provozu ve spojení s § 22 odst. 1 písm. l) přestupkového zákona] je zřejmé, že není potřeba zkoumat (a tento požadavek by koneckonců i odporoval logice věci), zda řidič před jízdou požil alkoholický nápoj či nikoliv. Proto ani nebyl důvod provést výslech navrženého svědka. Na pravdě se navíc nezakládá tvrzení stěžovatele, že policisté v úředním záznamu nezaznamenali výsledek svého šetření v restauraci U Machoňů, kde jim bylo sděleno, že stěžovatel zde alkohol nepožil (viz úřední záznam ze dne 10. 3. 2009).

[21] Nejvyšší správní soud se dále zabýval námitkou stěžovatele, že policisté porušili (při pořizování důkazů) zákon, když vstoupili na pozemek v jeho vlastnictví a vyžadovali zde po něm, aby předložil doklady a podrobil se zkoušce na alkohol. Podle ustanovení § 40 zákona o policii je policista oprávněn vstoupit bez souhlasu uživatele do obydlí, jiného prostoru nebo na pozemek a provést tam potřebné úkony nebo jiná opatření jen tehdy, jestliže věc nesnese odkladu a vstup tam je nezbytný pro ochranu života nebo zdraví osob anebo pro odvrácení závažného ohrožení veřejného pořádku a bezpečnosti (odst. 1). Takové oprávnění má policista mj. i v případě pronásledování osoby [odst. 2 písm. b)]. Za účelem vstupu na uvedené místo je policista oprávněn toto místo otevřít nebo jiným způsobem si do něj zjednat přístup, v případě nutnosti i za použití síly (odst. 4).

[22] Uvedené ustanovení zákona o policii umožňuje zákonný zásah ze strany policisty do v zásadě nedotknutelné domovní svobody, zaručené čl. 12 odst. 1 Listiny základních práv a svobod. Při využití tohoto oprávnění policistů v praxi je proto nutné důsledně postupovat v souladu se zásadou proporcionality, která je konkretizována v § 11 zákona o policii. Podle tohoto ustanovení je policista a zaměstnanec policie povinen a) dbát, aby žádné osobě v důsledku jejich postupu nevznikla bezdůvodná újma, b) dbát, aby jejich rozhodnutím neprovést úkon nevznikla osobám, jejichž bezpečnost je ohrožena, bezdůvodná újma, a c) postupovat tak, aby případný zásah do práv a svobod osob, vůči nimž směřuje úkon, nebo osob nezúčastněných nepřekročil míru nezbytnou k dosažení účelu sledovaného úkonem.

[23] Pronásledováním je možné pro účely zákona o Policii rozumět „*situace, kdy se policista snaží bezprostředně dostihnout, popř. omezit na svobodě osobu, která např. byla přistižena při spáchání trestného činu, přestupku, osoba, která právě uprchla z omezení svobody apod. Pronásledování vyžaduje těsnou souvislost místní a časovou*“ (cit. Vangeli, B. Zákon o Policii České republiky. Komentář. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2009, s. 172). Podmínkou pronásledování přitom vždy nemusí být rychlost (jízdy vozidla). V posuzovaném případě není pochyb o bezprostřední souvislosti místní a časové souvislosti mezi vstupem policistů na pozemek stěžovatele a přestupkovým jednáním stěžovatele. Pokud policisté jeli za vozidlem stěžovatele, pokoušeli se jej zastavit za použití zapnutého výstražného zařízení a pokud stěžovatel nereagoval, policisté byli oprávněni pokračovat v pronásledování stěžovatele i po jeho vystoupení z vozidla, a to v souladu s ustanovením § 40 odst. 2 písm. b) zákona o Policii i na pozemku v jeho vlastnictví.

[24] Stěžovatel nemůže úspěšně stavět svoji obranu na tom, že na pozemku ve svém vlastnictví je vůči jakýmkoli zákrokům policistů „nedotknutelný“, a to zvláště za situace, kdy evidentně doufal ve své ukrytí před pronásledováním policistů na tomto pozemku, resp. v domě na tomto pozemku stojícím. Tento úmysl stěžovatele vyplývá i z jeho následného jednání vůči zakročujícím policistům, kdy nereagoval na jejich výzvy a neposkytl jim potřebnou součinnost k provedení identifikace své osoby a ke kontrole související s bezpečností a plynulostí provozu na pozemních komunikacích podle výše specifikovaných ustanovení silničního zákona.

[25] Nejvyšší správní soud má za to, že zákrok policistů vůči stěžovateli naplňoval požadavek přiměřenosti; svým postupem nezpůsobili žádné osobě bezdůvodnou újmu, k dosažení účelu sledovaného úkonem (zajištění bezpečnosti provozu na pozemních komunikacích kontrolou stěžovatele, u něhož pojali důvodné podezření, že před řízením motorového vozidla požil alkohol) nepoužili prostředků zjevně nepřiměřených. Skutečnost, že stěžovatel nereagoval na jejich výzvy, je potom opravňovala k pronásledování stěžovatele a k následnému vstupu na jeho pozemek.

[26] Pokud stěžovatel namítá, že policisté stěžovatele ke kontrole nevyzvali „jménem zákona“, Nejvyšší správní soud ve shodě s krajským soudem uvádí, že pro posouzení, zda se stěžovatel dopustil přestupku neuposlechnutím výzvy veřejného činitele, není rozhodující, zda byla výzva provedena správně či nikoliv. Stěžovatel, stejně jako každý jiný účastník provozu na pozemních komunikacích, byl povinen podrobit se výkonu pravomoci policisty jakožto veřejného činitele. Tím samozřejmě zůstává nedotčeno právo stěžovatele na případné využití dalších prostředků obrany proti postupu policie (např. podání stížnosti podle § 175 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád).

[27] Nejvyšší správní soud tak dospívá k závěru, že žalovaný i krajský soud pečlivě zvážili všechny skutkové okolnosti případu. Skutkový stav byl dostatečně zjištěn, provedení stěžovatelem dodatečně navrhovaných důkazů v řízení před krajským soudem (výslechy svědků, o kterých se měl dozvědět až po vydání rozhodnutí o přestupku) by bylo evidentně nadbytečné a v rozporu se zásadou hospodárnosti řízení. Nejvyšší správní soud proto neshledal žádný důvod, který by zpochybňoval závěr o takovém jednání stěžovatele, jímž došlo k naplnění skutkových podstat přestupků, jak jsou uvedeny ve výroku napadeného rozhodnutí žalovaného.

VI. Závěr a náklady řízení

[28] Na základě výše uvedeného Nejvyšší správní soud konstatuje, že kasační důvod vymezený ustanovením § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. naplněn nebyl, a proto kasační stížnost zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

[29] O nákladech řízení rozhodl soud podle ustanovení § 60 odst. 1 a 2 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel neměl ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti. Žalovaný v řízení plně úspěšný sice byl, nevznikly mu však náklady řízení přesahující rámec jeho běžné činnosti a proto mu soud právo na náhradu nákladů řízení nepřiznal.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 1. června 2010

JUDr. Vojtěch Šimíček
předseda senátu